

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov: Národné centrum environmentálne, n.o.

2. Identifikačné číslo: 52285197

3. Adresa sídla: Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Ing. Jana Babicová, Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová, 0905 681 575, nce@nce.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie:

Doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD., 0915 552 744, jozefmindassk@gmail.com

Miesto na konzultácie: Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Obec Betlanovce - Nízkouhlíková stratégia 2030

2. Charakter

Strategický dokument na úrovni obce zameraný na znižovanie emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore do roku 2030 vypracovaný v súlade so strategickými dokumentami Slovenskej republiky a Európskej únie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov.

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom predkladanej stratégie je návrh mitigačných opatrení na úrovni obce pre dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore do roku 2030

4. Obsah (osnova)

1. Predhovor
2. Úvod
3. Základná charakteristika obce a katastrálneho územia
4. Metodológia a zber údajov

5. Emisie skleníkových plynov
6. Bilancia emisií skleníkových plynov – verejný sektor
7. Bilancia emisií skleníkových plynov – ostatné sektory
8. Celková bilancia emisií skleníkových plynov
9. Stratégia znižovania emisií skleníkových plynov – Európska únia a Slovensko
10. Nízkouhlíková stratégia obce Betlanovce
11. Využitelnosť alternatívnych zdrojov energie
12. Kvalita ovzdušia
13. Adaptácia na zmenu klímy
14. Relevantný orgán pre schvaľovanie nízkouhlíkovej stratégie obce
15. Záver
16. Prílohy

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Variantné riešenia – neuvažujú sa.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.

1. Sumarizácia poznatkov a dokumentov z oblasti emisií skleníkových plynov a ich znižovania	01/20-03/20
2. Terénny zber údajov a komunikácia s obcami	02/20-04/20
3. Spracovanie údajov a verifikácia vstupných dát	05/20-09/20
4. Realizácia výpočtov emisií skleníkových plynov	05/21-06/21
5. Vypracovanie návrhu mitigačných opatrení a ich kvantifikácia	06/21-07/21
6. Editácia záverečných správ	07/21-9/21
7. Prípomienkovanie draft verzií správ obcami	10/21
8. Finalizácia správ pre proces SEA	10/21
9. Schvaľovací proces	10-11/21

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Čistá planéta pre všetkých. Európska strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo. (2018)

Parížska klimatická dohoda

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

V zmysle § 11 ods. (4) písm. c) Zákona SNR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení je Obecné zastupiteľstvo obce Betlanovce relevantným orgánom pre schválenie dokumentu „Nízkouhlíková stratégia obce Betlanovce“.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie).

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Betlanovce, uvedené a zverejnené v zápisnici zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva.

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy.

Pre korektné spracovanie nízkouhlíkovej stratégie obce bolo potrebné zabezpečiť kompletný súbor údajov pre oblasť energetiky, verejnej dopravy, verejných služieb ako aj ďalších súvisiacich aktivít. Štruktúra jednotlivých údajov sa odvodila od parametrov definovaných v jednotlivých metodických výpočtoch. Údaje sa čerpali z nasledovných zdrojov:

1. Štatistické zisťovania (www.data.statistics.sk)
2. Údaje poskytnuté obecným úradom z oficiálnych zdrojov (evidencia, účtovníctvo, a pod.)
3. Terénne zisťovanie (osobné dopytovanie, dotazníky, fotodokumentácia)
4. Údaje z verejných zdrojov

V rámci metodiky sa zohľadnili aj doporučené metodické postupy vypracované Spojeným výskumným centrom v Ispre (JRC Ispra) pre potreby spracovávaní udržateľných energetických akčných plánov miest a obcí (Bertoldi, P. et al. (2010): Guidebook „How to develop a sustainable action plan (SEAP)“, JRC Ispra, EUR 24360 EN – 2010). Metodiky sú založené na údajoch o aktivitách (napr. spotreba palíva, spotreba elektrickej energie) a priemerných emisných faktoroch.

2. Údaje o výstupoch.

Hlavným výstupom stratégie je súbor mitigačných opatrení na úrovni obce, ktoré povedú k zníženiu emisií skleníkových plynov. Mitigačné opatrenia na úrovni 1 a 2 sú opatrenia, ktorých realizátorom je obec a ktoré vedú k trvalému zníženiu emisií skleníkových plynov s využitím klasických aj tzv. inteligentných (smart) riešení. Prvých šesť opatrení je zameraných na emisie z verejného sektora, to znamená, že ide o opatrenia, o ktorých si vie rozhodnúť a následne realizovať obec resp. samosprávne orgány obce. Siedme opatrenie je opatrenie na úrovni obce, ale s dopadom na súkromný sektor bývania, ktorý by sa mal prejavíť v znížení emisií skleníkových plynov z tohto sektora, za predpokladu, že obyvatelia obce využijú informačnú podporu „energetického dispečingu“ pre lepšiu energetickú efektívnosť vykurovania svojich domov a bytov.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Celkové emisie skleníkových plynov z verejného sektora za rok 2018 predstavovali v obci Betlanovce hodnotu **27 632,3 ton CO₂ ekv**, čo v prepočte na obyvateľa dosahuje úroveň **37,9 kg CO₂ ekv**. Až 50,5 % všetkých emisií skleníkových plynov v obci Betlanovce je generované tepelnou energetikou, ďalej

nasleduje sektor odpady s 27,7 % podielom a sektor spotreba elektrickej energie s 14,8 % podielom. Najmenší podiel vykazuje sektor doprava s 7,1 % podielom.

Celkové emisie skleníkových plynov za všetky sektory sú na úrovni – **84,9 ton CO₂ ekv**, pričom najvyššie emisie sa viažu k poľnohospodárstvu a sektoru bývania a najnižšie emisie vykazuje sektor lesníctva, ktorý pozitívne ovplyvňuje aj celkové emisie obce Betlanovce. Obec sa v súčasnosti nachádza v stave uhlíkovej neutrality, kedy celkové emisie skleníkových plynov sú nižšie ako ich záchyty.

Realizáciou všetkých navrhovaných mitigačných opatrení na úrovni 1 by obec Betlanovce v roku 2030 vykázala zníženie emisií skleníkových plynov vo verejnom sektore na úrovni **-7 135,4 kg CO₂ ekvivalentov**, čo je viac ako **25 percentné (25,2 %)** zníženie emisií oproti roku 2018. Najefektívnejším mitigačným opatrením je opatrenie 2, a to realizácia rekonštrukcie tepelnej energetiky spolu so zateplením.

Celkový efekt navrhovaných mitigačných opatrení je **17,7 tony CO₂ ekv** pre horizont roku 2030. Z celkovej úrovne emisií verejného aj súkromného sektoru bývania obce Betlanovce, do ktorých sú smerované navrhované opatrenia to reprezentuje hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov o **20,8 percenta**, pričom emisie skleníkových plynov z verejného sektoru sa znížia o **25,2 %**.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

Nepredpokladá sa.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

Nie sú. Opatrenia budú realizované v rámci intravilánu obce a týkajú sa už existujúcich objektov.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.

Realizácia mitigačných opatrení je spojená s rizikom nedostatku finančných prostriedkov z rozpočtových zdrojov (obec, VÚC, Slovenská republika, Európska únia).

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Nie sú.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení.

Občania obce Betlanovce

Občianske združenia, občianske iniciatívy, mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a fyzické osoby majúce priamy či nepriamy vzťah k obci Betlanovce.

2. Zoznam dotknutých subjektov.

Obec Betlanovce – starosta a obecné zastupiteľstvo

Okresný úrad Spišská Nová Ves – Odbor starostlivosti o životné prostredie

Okresný úrad Spišská Nová Ves – Pozemkový a lesný úrad

Okresný úrad Spišská Nová Ves – Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

Štátna správa odpadového hospodárstva

Štátna vodná správa

Štátna správa ochrany prírody a krajiny

Štátna správa ochrany ovzdušia

Úrad KSK

Regionálny úrad verejného zdravotníctva

3. Dotknuté susedné štáty.

Predložená stratégia je vypracovaná na miestnej úrovni a nedotýka sa susedných štátov.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).

Nepredkladá sa. Všetky potrebné mapové, grafické a textové dokumenty sú obsiahnuté v samotnej predkladanej správe.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.

1. Bertoldi, P. et al. (2010): Guidebook „How to develop a sustainable action plan (SEAP), JRC Ispra, EUR 24360 EN – 2010).
2. Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike
3. Európska komisia (2018): „Čistá planéta pre všetkých. Európska strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo“
4. <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/greenhouse-gas-emission-trends-7/assessment>
5. Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030 spracovaný podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy. Ministerstvo hospodárstva SR. BRATISLAVA, OKTÓBER 2019
6. Jacob et al., 2014: EURO-CORDEX ex EEA Report No 1/2017
7. Klimatický atlas Slovenska. Bratislava, SHMÚ, 2015.
8. Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 (MŽP SR)
9. Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
10. Ntziachristos L., Norris Z. (2016). EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016. Part - 1.A.3.c Railways. EEA Copenhagen, 2016. Dostupné na:

<https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-pollution-sources-1/emep-eea-air-pollutant-emission-inventory-guidebook>.

11. Ntziachristos L., Samaras Z. (2018). EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016 – Update Jul. 2018. Part - 1.A.3.b.i, 1.A.3.b.ii, 1.A.3.b.iii, 1.A.3.b.iv. Passenger cars, light commercial trucks, heavy-duty vehicles including buses and motor cycles. EEA Copenhagen, 2018. Dostupné na: <https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-pollution-sources-1/emep-eea-air-pollutant-emission-inventory-guidebook>.
12. Revised 1996 IPCC Guidance for National Greenhouse Gas Inventories: Reference manual; IPCC Good Practice Guidance and Uncertainty Management in National Greenhouse Gas Inventories
13. UN FCCC:
https://www.europarl.europa.eu/resources/library/images/20191018PHT64617/20191018PHT64617_original.jpg 81

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Nová ulica 355/4, 962 37 Kováčová

20.10.2021

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia.

Doc. RNDr. Ing. Jozef Mindáš, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.

